EURÓPAI PARLAMENT 2009 - 2014

Nemzetközi Kereskedelmi Bizottság

2012/2135(INI)

27.11.2012

VÉLEMÉNY

a Nemzetközi Kereskedelmi Bizottság részéről

a Fejlesztési Bizottság részére

a genetikai forrásokra vonatkozó szellemi tulajdonjogok fejlesztéspolitikai vetületei: a szegénység csökkentésére gyakorolt hatás a fejlődő országokban (2012/2135(INI))

A vélemény előadója: Helmut Scholz

PA_NonLeg

JAVASLATOK

A Nemzetközi Kereskedelmi Bizottság felhívja a Fejlesztési Bizottságot mint illetékes bizottságot, hogy állásfoglalásra irányuló indítványába foglalja bele a következő javaslatokat:

1. kulcsfontosságú célkitűzésként tekinti a genetikai erőforrások felhasználásából származó előnyök igazságos és méltányos megosztását; hangsúlyozza, hogy az erőforrások szolgáltatói, a feltalálók és a befektetők számára átláthatóságot és jogbiztonságot kell garantálni; lényegesnek tartja azt, hogy a biokalózkodás fogalmának jogi értelmezését illetően a kereskedelmet és kereskedelemmel kapcsolatos dolgokat irányító nemzetközi szervezetek egyetértsenek; sajnálja az eljárások lassúságát a WIPO kormányközi konferenciáján zajló tárgyalásokon[1] és a TRIPS[2]-nek a 27. cikk (3) bekezdésének b) pontja szerinti felülvizsgálatán,

2. sürgeti az EU-t és a tagállamokat, hogy ratifikálják a Biológiai Sokféleség Egyezményhez kapcsolódó, a genetikai erőforrásokhoz való hozzáférésről, valamint a hasznosításukból származó hasznok igazságos és méltányos megosztásáról szóló Nagojai Jegyzőkönyvet; elismerően nyilatkozik a Bizottságról a Nagojai Jegyzőkönyv végrehajtására irányuló rendelettervezet előterjesztéséért; kéri a Bizottságot, hogy adjon utasítást a WIPO IGC-ben és a TRIPS felülvizsgálatán dolgozó tárgyalóinak, hogy kiindulópontul a Nagojai Jegyzőkönyvet tekintsék, illetve, hogy a tárgyalások során igyekezzenek a CBD[3] és az ahhoz kapcsolódó Nagojai Jegyzőkönyv, a WIPO, a TRIPS, az ITPGRFA[4] és az UPOV[5] – valamint a tengeri genetikai erőforrások tekintetében az UNCLOS[6] – jogi kereteinek egyeztetésére; megjegyzi, hogy a TRIPS-megállapodás átmenetileg kizárja a legkevésbé fejlett országokat[7]; hangsúlyozza, hogy ezt a hozzáállást fenn kell tartani a CBD-ből és a nagoyai folyamatból következő minden felülvizsgálatra való tekintettel;

3. egyetért a fő érintettek álláspontjával, hogy a szabályokon alapuló nemzetközi rendszer megköveteli a szabadalmak téves bejegyzésének megelőzését, amihez viszont kötelező előírásokat kell bevezetni a genetikai források eredetének a szabadalmi eljárás során történő nyilvánosságra hozatalára vonatkozóan; ragaszkodik ahhoz, hogy a WTO-TRIPS-nek azonos célt kell követnie a CBD-Nagojai Jegyzőkönyvvel való összeegyeztethetőség céljával;

4. örömmel fogadja a szigorúan kereskedelmi alapon működő testületek helyett alternatívát kínáló kezdeményezéseket, amelyek egyike például a Global Biodiversity Information Facility (GBIF, a biológiai sokféleséggel kapcsolatban az egész világra kiterjedő információs létesítmény), amely a különféle kormányok, szervezetek és más nemzetközi szereplők globális együttműködése révén a biológiai sokféleséggel kapcsolatos adatokhoz való ingyenes és nyílt hozzáférést támogatja;

---

[1] A Szellemi Tulajdon Világszervezetének a szellemi tulajdonnal és genetikai erőforrásokkal, hagyományos tudással és folklórral foglalkozó kormányközi bizottsága
[2] A szellemi tulajdonjogok kereskedelmi vonatkozásairól szóló egyezmény.
[3] Egyezmény a biológiai sokféleségről
[4] Nemzetközi egyezmény az (élelmezési és mezőgazdasági) növénygenetikai erőforrásokról
[5] Nemzetközi egyezmény az új növényfajták oltalmáról
[6] Az ENSZ Tengerjogi Egyezménye
[7] TRIPS, 66. cikk (1) bekezdés; A Tanács 2005. november 29-i TRIPS-határozata

5. elismeri a szellemi tulajdonjog és a szabadalmi rendszer által az innováció, a technológiaátadás és -terjesztés során jólétet és fejlődést eredményező módon – az érintett felek, a genetikai erőforrások és származékaik, valamint a hozzájuk kapcsolódó hagyományos tudás szolgáltatói, tulajdonosai és felhasználói kölcsönös előnyére – játszott potenciális szerepet, miközben hangsúlyozza, hogy meg kell akadályozni a szellemi tulajdonjogok és a szabadalmi rendszer káros hatását arra nézve, hogy a bennszülött népek és helyi közösségek miként alkalmazzák a hagyományos tudást, saját jogszabályaikat, gyakorlatukat és tudásrendszerüket, illetve arra nézve, hogy mennyire képesek a genetikai forrásokra vonatkozó tudásukat használni, fejleszteni, alkotni és óvni; hangsúlyozza, hogy az alapvető biológiai folyamatok szabadalmaztatásáról szóló legutóbbi állásfoglalása[1] fényében a nemesítés terén a túlságosan kiterjedt szabadalmi oltalom akadályozhatja az innovációt és fejlődést, és káros következményekkel járhat e nemesítők számára, mivel akadályozhatja az állati és növényi genetikai forrásokhoz jutást; rámutat, hogy bizonyos körülmények között az őshonos lakosok a felek között kötendő szerződést tarthatják jobban megvalósítható megoldásnak az előnyökben való osztozásra és érdekeik védelmére, úgy, hogy közben a környezetet is megóvják és a társadalmi és gazdasági károkat is megelőzik például biztonsági záradékok segítségével;

6. újfent elismeréssel szól azon mérföldkövekről, amelyeket a bennszülött népek genetikai és egyéb erőforrásaikkal, illetve az ezekhez fűződő hagyományos népbölcsességgel kapcsolatos jogainak nemzetközi védelme tekintetében sikerült elérni, ahogyan ez az őshonos népek jogainak védelméről szóló ENSZ-nyilatkozatban, a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ILO) 169. számú egyezményében, a CBD 8. cikkének (j) pontjában, illetve a hozzá csatolt Nagojai Jegyzőkönyvben szerepel; aggodalmának ad hangot az iparilag előállított – azaz a szellemi tulajdonjog által védett – magok csaknem kizárólagos, a hagyományos magfajták rovására menő piaci uralmának következtében fellépő genetikai erózió miatt.

[1] Az Európai Parlament 2012. május 10-i állásfoglalása az alapvető biológiai folyamatok szabadalmaztatásáról P7_TA(2012)0202.

A BIZOTTSÁGI ZÁRÓSZAVAZÁS EREDMÉNYE

Az elfogadás dátuma	27.11.2012
A zárószavazás eredménye	+: 13 –: 0 0: 12
A zárószavazáson jelen lévő tagok	Laima Liucija Andrikienė, Daniel Caspary, María Auxiliadora Correa Zamora, Christofer Fjellner, Metin Kazak, Franziska Keller, Bernd Lange, Paul Murphy, Cristiana Muscardini, Helmut Scholz, Peter Šťastný, Gianluca Susta, Henri Weber, Jan Zahradil
A zárószavazáson jelen lévő póttag(ok)	Josefa Andrés Barea, George Sabin Cutaş, Mário David, Elisabeth Köstinger, Marietje Schaake, Inese Vaidere
A zárószavazáson jelen lévő póttag(ok) (187. cikk (2) bekezdés)	Isabelle Durant, Francisco José Millán Mon, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Ivo Strejček, Renate Weber